

2020

У цьому випуску:

Вітаємо	2
Попереду багато цікавого. Залишайтеся з нами!	2
Педагогічна рада – ефективний і дієвий засіб забезпечення якості освіти	3
Самоосвіта педагогічних працівників — виклик сучасності!	4
Професійний розвиток педагогічних працівників. Сучасна освітня технологія – платформа EdEra	5
Prometheus – відкриті онлайн-курси для підвищення кваліфікації педпрацівників	6
Харкову – 365 : історія та сучасність	7
Мистецтво творить майбутнє...	8
Вслід за подією. Конференція для допитливих	10
З Днем захисника України!	10
Відомі харків'яни: осмислення подій голодомору	11
Правове виховання як головний чинник формування правової культури молоді	13
Засідання круглого столу	14
Плідна співпраця коледжу з ХЦПТО ДСЗУ	15
День відкритих дверей	16
1 грудня—Всесвітній день боротьби зі СНІДом	17
Дещо про риболовлю	18

З Новим роком та Різдвом Христовим!

Шановні колеги! Шановні друзі!

Вітаю вас з Новим 2020 роком та Різдвом Христовим!

Нехай новий рік принесе кожному професійне зростання, творче натхнення, креативні ідеї та особисті звершення, адже з новим завжди пов'язані надії на краще! Тож бажаю вам зустріти Новий рік у гарному настрої, зі світлими думками та добрими намірами, які неодмінно повинні справдитись.

Нехай вам завжди всміхається доля, дарує міцне здоров'я та довголіття! Добробуту, миру й злагоди вам і вашим родинам.

З Новим роком!

Олександр Курбатов,
директор Харківського державного професійно-педагогічного коледжу імені В. І. Вернадського

◆ ВІТАЄМО!

Міністерство освіти і науки України нагородило
КУРБАТОВА ОЛЕКСАНДРА ПЕТРОВИЧА, директора коледжу,
Нагрудним знаком «Василь Сухомлинський»

Міністерство освіти і науки України висловило **Подяку** за багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у підготовку кваліфікованих спеціалістів та плідну педагогічну діяльність викладачам коледжу

**БЕЛЕНЧЕНКО ЛІДІЇ ФЕДОРІВНІ та
БОГДАН ІРИНІ МИКОЛАЇВНІ**

Прийміть наші щирі вітання!

Ви невтомно сієте добро на ниві освіти й збираєте вагомі грони вдячності, щирої поваги від колег і студентів нашого закладу освіти!

Ви на своєму прикладі довели, що викладацький талант – це насамперед покликання й невтомна праця!

Успіхів вам, колеги, у відкритті нового! Успіхів вашим студентам, на яких ми з вами покладаємо великі сподівання! Хвала вам і шана!

◆ Попереду багато цікавого. Залишайтеся з нами!

Вікторія Чорна,
завідувач навчально-
методичним кабінетом

Ви таки розгорнули Інформаційно-методичний вісник № 5 (112)? Лиш погляньте на це! Як не вмовляй, не благай, не залякуй, хочете гортати сторінки, вивчати статті від палітурки до палітурки. Правильно робите! Бо на сторінках свіженького номера лише цікаві матеріали, що дадуть змогу отримати багато нової інформації та розв'язати чимало робочих ситуацій.

Цікавить питання, як ефективно підвищити свою кваліфікацію? Бажаєте пройти курси підвищення кваліфікації на відкритій платформі онлайн-курс Prometheus, у студії онлайн-освіти EdEra? Хочете дізнатися про конференцію «Харкову – 365: історія та сучасність» чи як пройшов День відкритих дверей? Цікавить, як формувати правову культуру молоді? Хочете ознайомитися з новими надходженнями літератури? Відповіді на ці та інші запитання – у цьому номері журналу.

Якщо тримаєте в руках цей номер, Ви не зрадили звичці прямувати до досконалості, а, отже, до професійних та особистісних висот пліч-о-пліч з надійним асистентом – Інформаційно-методичним вісником. Разом із грудневим номером маєте змогу професійно зростати, змінюватися, пізнавати.

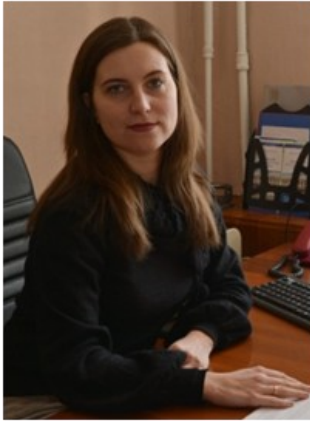
Зустріньтеся з колегами, обговоріть інформацію, що міститься в статтях. Спілкування зігриває не гірше запашної кави чи чаю в холодні зимові дні. Ну що, не шкодує, що відкинули наші залякування й дізналися, про що прочитати у свіжому номері журналу? Тоді рекомендуйте колегам прочитати його.

Попереду багато цікавого. Залишайтеся з нами!

Юлія Рогач, методист

♦ Педагогічна рада – ефективний і дієвий засіб забезпечення якості освіти

Ганна Ніколаєвська,
головний редактор, заступник директора з навчально-виробничої роботи

Сучасний заклад освіти — велика й складна структура, життєздатність якої забезпечується роботою певних служб за участі педагогічних працівників. Щоденно кожен педагог несе свою міру відповідальності перед суспільством за те, яку освіту надає. Час від часу доводиться підбивати підсумки за одним або декількома напрацюваннями багатогранної діяльності педагогічного колективу, і тоді педагоги виробляють стратегічні завдання або радіють успіхам колег у становленні педагогічної майстерності, упровадженні нових ідей та починань для досягнення

більш високого результату професійної діяльності кожного педагога й педагогічного колективу загалом.

Однією з найважливіших форм методичної роботи в коледжі є педагогічна рада. Педрада — найважливіша й найбільш демократична форма роботи педагогічного колективу. Саме вона визначає основні напрямки діяльності закладу, допомагає керувати всім педагогічним процесом, розв'язує нагальні проблеми. За традицією педагогічна рада в першу чергу розв'язує питання методичного забезпечення освітнього процесу й здійснює керування педагогічною діяльністю.

27 листопада 2019 року відбулось чергове засідання Педагогічної ради нашого коледжу, на якому було розглянуто низку важливих питань.

1. Про затвердження «Правил прийому до коледжу у 2020 році та завдання щодо забезпечення ефективності профорієнтаційної роботи педагогічним колективом коледжу у 2019/2020 н. р.»

Дуже важливе питання з огляду на виконання регіонального замовлення у 2019 році та планування набору вже у 2020 році. Відповідно до затверджених Умов прийому на навчання до закладів фахової передвищої освіти, на виконання статей 13, 43 Закону України «Про фахову передвищу освіту» відповідальним секретарем приймальної комісії Тремль Л. Я. було опрацьовано та подано на розгляд педагогічного колективу проект Правил прийому до коледжу в 2020 році. Уся педагогічна спільнота коледжу уважно дослухалася до основних відмінностей у правилах набору майбутніх абітурієнтів і вирішила, що правила прийому гідні до затвердження. До того ж багато сподівань щодо ефективної організації вступної кампанії колектив покладає на Чорну Вікторію Вікторівну, яка згідно із наказом директора має змінити Людмилу Яківну на посту відповідального секретаря приймальної комісії 1 січня 2020 року.

2. Про стан викладання дисциплін циклу професійної підготовки спеціальності 015.01 Професійна освіта (будівництво) циклових комісій будівельних та інженерно-технічних дисциплін та відповідність його сучасним вимогам.

Проблема підвищення якості підготовки систематично заслуховується під час проведення педагогічної ради, тому що є актуальною й для початківців, і для досвідчених викладачів та майстрів в/н., адже навіть молодий, недосвідчений педагог у єдиному, згуртованому колективі, очолюваному справжнім професіоналом, зможе зробити й досягти більшого, ніж будь-який талановитий педагог, якщо його педагогічна діяльність не йде в ногу з педагогічним колективом.

З цього питання голови циклових комісій делегували виступаючими своїх досвідчених представників — Л.Я. Тремль, викладача циклової комісії будівельних дисциплін та О. Г. Костенко, викладача циклової комісії інженерно-технічних дисциплін, які озвучили завдання та основні напрямки роботи циклових комісій та зазначили, що викладачі та майстри в/н упроваджують сучасні освітні методики та форми активного й нестандартного навчання, поєднують теоретичне навчання з відвідуванням семінарів, виставок, майстер-класів, звернули увагу на те, що в роботі циклових комісій постійно використовуються сучасні програмні продукти, а саме: виконання наскрізного курсового проєктування відбувається за допомогою програм «Компас», «Автокад», «Будкад»; проведення геодезичної практики відбувається з використанням технологій фасилітації.

3. Про формування в коледжі гендерної компетентності особистості.

Дуже цікавою була доповідь з цього питання заступника директора з навчально-виховної роботи Т. А. Савельєвої. Тетяна Анатоліївна сформулювала чітке поняття гендерної компетентності та асертивності, виділила складові гендерної компетентності. Наголосила, що важливим напрямом у формуванні гендерної компетентності студентів є позанавчальна та виховна робота. Савельєва Т.А. звернула увагу на те, що позанавчальна робота включає активне волонтерство, проєктну діяльність, участь в акціях, тренінгах, форумах, міжвузівських заходах, демонструючи гендерну рівність і спростовуючи існуючі стереотипи. Із задоволенням педагогічний колектив вислухав і думку студентства з цього питання. Москвіна В., студентка групи М-18, яка є активною учасницею громадських та культурних заходів, розкрила питання, пов'язані з упровадженням гендерної складової у виховній та позанавчальній роботі, участі в роботі студентського самоврядування в рівних умовах.

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту» на педагогічну раду закладів покладається багато повноважень, пов'язаних із визначенням стратегії та перспективних напрямків розвитку коледжу, що нерозривно пов'язано із самоосвітою та саморозвитком кожного з її членів. Улітку 2019 року набув чинності новий Порядок підвищення кваліфікації педагогічних працівників, відповідно до якого Педагогічна рада закладу «обговорює питання та визначає заходи з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їхньої творчої ініціативи, затверджує щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників та визначає документи, які підтверджують проходження».

◆ Педагогічна рада – ефективний і дієвий засіб забезпечення якості освіти (продовження)

У зв'язку з цим нововведенням та завдяки методистам коледжу, які швидко відреагували на них, було складено аналітичну довідку щодо результатів підвищення кваліфікації, стажування педагогів коледжу в поточному році. Педагогічна рада одностайно визнала всі документи (сертифікати, свідоцтва тощо), що були видані за результатами проходження підвищення кваліфікації у 2019 році.

Одним з результатів якісної самоосвіти викладача є його здобутки в різноманітних педагогічних конкурсах та олімпіадах. У цьому році приємно було гортати вагомі методичні наробки наших колег, які одностайно було вирішено подати на конкурс «Педагогічний Оскар-2020».

Бажаємо нашим колегам Богдан І. М., Громовій Т. Г., Рогач Ю. М. та Дуці Т.О. успіху в проходженні II етапу конкурсу!

◆ Самоосвіта педагогічних працівників – виклик сучасності!

Вікторія Чорна,
завідувач навчально-методичним кабінетом

Новий закон «Про освіту» знищує державну монополію на професійний розвиток педагогічних працівників та дозволяє освітянам проходити обов'язкове щорічне підвищення кваліфікації в найрізноманітніших освітніх організаціях за власним вибором. Питання «Як ефективно підвищити свою кваліфікацію?», «Як і куди зростати українським педагогам?» були на часі завжди, а зараз набувають ознак персональної відповідальності та особистої зацікавленості освітян у якості цього процесу.

Успішний та ефективний сучасний педагогічний працівник – це людина, яка не тільки навчає, а й навчається сама. Що мотивує українське вчителство змінюватися та професійно зростати? 87% опитаних освітян нашого міста відповіли: бажання професійно розвиватися. Якщо розвиваєтесь — ви успішні в професії та маєте високий авторитет серед здобувачів освіти. До того ж професійне зростання – це вже тренд.

Що таке підвищення кваліфікації? Це:

- * розвиток таких необхідних для роботи кожного педагогічного працівника компетентностей, як цифрова (включаючи електронне навчання, інформаційне), комунікаційна, інклюзивна, мовленнєва тощо (для керівників закладів освіти та їхніх заступників важлива ще й управлінська компетентність);
- * удосконалення та набуття нових вузькопрофільних, пов'язаних з викладанням певної навчальної дисципліни компетентностей (знання навчальної дисципліни, фахових методик, технологій);
- * отримання практичного досвіду задля того, щоб ефективно застосовувати в педагогічній діяльності сучасні інтерактивні форми та технології навчання;
- * уміння застосовувати знання з педагогіки, психології, вікової фізіології тощо.

Уперше за історію української освіти право обирати тему, місце, форму проходження кваліфікації делегують педагогу. Педагогічні працівники з урахуванням резуль-

татів самооцінки компетентностей і професійних потреб, змісту власної викладацької діяльності та/або посадових обов'язків самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації. Перед педагогічними працівниками постає завдання нового типу – уміти формувати свою індивідуальну траєкторію й план професійного розвитку.

Професійний розвиток педагогічних працівників передбачає постійну самоосвіту, участь у програмах підвищення кваліфікації та будь-які інші види й форми професійного зростання, заклад же освіти, у якому працюють педагогічні працівники, тільки сприяє їхньому професійному розвитку та підвищенню кваліфікації. Підвищення кваліфікації може здійснюватися за різними видами (навчання за освітньою програмою, стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та в різних формах (інституційна, дуальна, на робочому місці (на виробництві) тощо).

Педагогічні працівники мають право підвищувати кваліфікацію в закладах освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або проводять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою. Результати підвищення кваліфікації в таких закладах освіти не потребують окремого визнання й підтвердження. Педагогічні працівники мають право підвищувати кваліфікацію в інших суб'єктах освітньої діяльності, фізичних та юридичних осіб. Результати підвищення кваліфікації педагогічного працівника в таких суб'єктах визнаються окремим рішенням педагогічної ради.

Педагогічна рада закладу освіти на основі пропозицій педагогічних працівників затверджує щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників (з відривом чи без відриву від освітнього процесу). Підвищення кваліфікації є необхідною умовою атестації педагогічного працівника та враховується під час обрання за конкурсом або призначення на певну посаду педагогічного працівника.

Загальний обсяг підвищення кваліфікації педагогічного працівника не може бути менше, ніж 150 годин на п'ять років. Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації визначається відповідно до його фактичної тривалості в годинах (без урахування самостійної (позааудиторної)

♦ Самоосвіта педагогічних працівників – виклик сучасності! (продовження)

роботи) або в кредитах ЄКТС (з урахуванням самостійної (поза-аудиторної) роботи), але не менше 30 годин або 1,5 кредиту ЄКТС на рік.

На шпальтах «Інформаційно-методичного вісника» починаємо знайомити вас, шановні колеги, з організаціями-помічниками в професійному розвитку освітан, неформальними онлайн-ресурсами, які рекомендовані для самоосвіти та розвитку компетентностей. Це 10 недержавних організацій, про які не тільки знають українські освітяни, а й з задоволенням беруть участь у їхніх програмах: EdEra, Основа, Ранок, Intel в Україні, Microsoft в Україні, EdCamp Ukraine, Prometheus, Освіторя, Google в Україні, Критичне мислення.

Дуже приємно, що педагогічні працівники нашого коледжу теж долучилися до такого навчання в цьому році, а дехто – і кілька років поспіль. Щиро бажаємо відійти від формалізму, практики непродуктивного й нерезультативного підвищення кваліфікації. Як нещаслива мати не може виростити щасливою дитину, так нетворчий, далекий від інновацій у власній педагогічній діяльності викладач не зможе виховати творчого сучасного студента, надихнути його на активність і креативність, сформувати конкурентоспроможного майбутнього фахівця.

Неперервне підвищення кваліфікації педагогічними працівниками є складовою частиною всієї освітньої системи й спрямоване на розвиток особистісного потенціалу педагога, формування його готовності активно збагачувати інтелектуальний і духовний потенціал суспільства.

♦ Професійний розвиток педагогічних працівників.

Сучасна освітня технологія – платформа EdEra

1962 року *Джозеф Ліклайдер (1915–1990)*, керівник Агентства передових оборонних дослідницьких проєктів США (англ. Defense Advanced Research Projects Agency, DARPA), висловив ідею Всесвітньої комп'ютерної мережі. 1969 року Міністерство оборони США започаткувало розробку проєкту, який мав на меті створення надійної системи передачі інформації на випадок війни. Агентство DARPA запропонувало розробити для цього комп'ютерну мережу. Розробка була доручена Каліфорнійському університету Лос-Анджелеса, Стенфордському дослідному центру, Університету штату Юта й Університету штату Каліфорнія в Санта-Барбарі. Ця мережа була названа ARPANET (англ. Advanced Research Projects Agency Network — Мережа Агентства передових досліджень). У рамках проєкту мережа об'єднала названі заклади. Усі роботи фінансувались за рахунок Міністерства оборони. ARPANET почала активно рости й розвиватись, її дедалі ширше почали використовувати вчені із різних галузей науки.

Перший сервер ARPANET було встановлено 1 вересня 1969 року в Каліфорнійському університеті в Лос-Анджелесі. Комп'ютер «Honeywell 516» мав 12-кілобайт оперативної пам'яті.

Важко уявити, що наукова розробка, яка мала виконувати суто військові завдання, за кілька десятків років стала справжнім символом ХХІ століття та невід'ємною частиною сучасного суспільства, успішно інтегрувавшись в усі сфери життя та взявши на себе не лише розважальну, а й освітню функцію. То ж не дивно, що в сучасному світі з його шаленим темпом життя одним з головних трендів стала саме онлайн-освіта, адже всі бажаючі дистанційно можуть здобувати будь-які знання в зручному для себе місці та в зручний час.

Яскравим прикладом сучасних освітніх технологій є платформа EdEra, яка являє собою студію онлайн-освіти, яка розробляється командою молодих учених, програмістів, дизайнерів та наукових експертів, які на базі сучасних технологій створюють онлайн-курси, інтерактивні підручники та освітні спецпроєкти.

Усі продукти, розміщені на платформі EdEra, створені за власними авторськими методиками, з унікальним підходом до інформації, базуються на дослідженнях у сфері онлайн-освіти та когнітивістики.

Усі курси на платформі можна поділити на чотири напрямки:

- шкільна освіта;
- професійна освіта;
- громадянська освіта;
- корпоративна освіта.

До них входять такі курси, як:

- * ЕФЕКТИВНІ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ОСВІТНІХ УПРАВЛІНЦІВ
- * VERY VERIFIED: ОНЛАЙН-КУРС З МЕДІАГРАМОТНОСТІ
- * АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ
- * БЕРИ І РОБИ
- * МАТЕМАТИКА. ПРОСТО
- * УКРАЇНСЬКА МОВА. ВІД ФОНЕТИКИ ДО МОРФОЛОГІЇ
- * НЕДИСКРИМІНАЦІЙНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ
- * ЛАЙФХАКИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
- * ФІЗИКА. МЕХАНІКА та ін.

Ірина Беленченко,
соціальний педагог

♦ Професійний розвиток педагогічних працівників. Сучасна освітня технологія – платформа **EdEra** (продовження)

Усі матеріали розміщені у вигляді зручного та інтуїтивно зрозумілого відеолекторію, у якому кожен курс розділений на модулі по 2-4 теми та доповнений сервісом інтерактивної освітньої літератури EdEra Books. У ході вивчення курсу успішне засвоєння знань контролюється за допомогою проміжних запитань та тестових завдань, на які пропонується відповісти після кожного модулю та теми. Після закінчення всіх лекцій, які включає до себе курс, слухачу пропонується заключний тест, після проходження якого формується кінцева оцінка з результатів за проміжні запитання та заключний тест. У разі отримання позитивного результату (який має бути понад 60% за результатами відповіді на всі запитання) слухач курсу одержує електронний **сертифікат, який є офіційним документом та засвідчує успішне засвоєння знань за певною тематикою.**

Перед написанням статті, аби не бути голослівною, авторка на власному досвіді перевірила всю вищевикладену інформацію й успішно опанувала курс «Торгівля людьми», який було розроблено Координатором проєктів ОБСЄ України та спеціалістами студії онлайн-освіти **EdEra** за підтримкою Уряду Канади та Місії США при ОБСЄ. Основна мета даного курсу полягає в інформуванні працівників освіти щодо основних методів виявлення людей, які стали жертвами торгівлі людьми та освоєнні ефективних механізмів допомоги в даній ситуації. Проходження повного циклу лекцій зайняло чотири вечори, за одним модулем із тестовими завданнями на кожен день та загальним тестом наприкінці. Приблизно за тиждень електронний сертифікат про успішне опанування даної теми прийшов на особисту електронну пошту. Тепер, базуючись на власному досвіді, можу з упевненістю зробити висновок, що такі курси є максимально ефективними, інформаційними та зрозумілими, а для їх виконання необхідно мати тільки бажання та невелику кількість часу!

♦ Prometheus – відкриті онлайн-курси для підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Новий закон «Про освіту» дозволяє освітянам проходити обов'язкове щорічне підвищення кваліфікації в найрізноманітніших освітніх організаціях за власним вибором.

Користуючись цією унікальною можливістю, я зареєструвалася в українському громадському проєкті масових відкритих онлайн-курсів Prometheus.

Посилання на інформацію щодо онлайн-курсів Prometheus доступне за QR-кодом.

Юлія Рогач, методист

Із запропонованих курсів я обрала курс «Освітні інструменти критичного мислення». Гадаю, що цей курс дозволить мені опанувати мистецтвом критичного розмірковування для рефлексії освітньої діяльності, а також підвищить мою професійну компетентність і сприятиме професійному зростанню.

Курс проводить Сергій Терно – доктор педагогічних наук, професор кафедри історії України, завідувач лабораторії модерної історії України та інноваційних освітніх технологій Запорізького національного університету. Лектор проводить заняття дуже цікаво та захоплююче,

він не тільки подає інформацію, але й робить акценти на важливих моментах, викликає інтерес до поставлених проблем, ділиться власним досвідом. Курс «Освітні інструменти критичного мислення» є безкоштовним. Пізнавати інформацію можна в зручний для Вас час. Теми курсу можна переглядати декілька разів. Для перегляду відеолекцій не потрібно виходити з дому, усе, що необхідно, – це мати доступ до мережі Інтернет.

Структура курсу представлена трьома модулями:

1. «Страдиварі» освітнього процесу – особистість освітянина.
2. Один стимул – багато реакцій: розвиток особистості здобувача освіти.
3. Хореографія освіти: стандартизація чи персоналізація? Саме цим найважливішим темам присвячений курс «Освітні інструменти критичного мислення».

◆ Prometheus – відкриті онлайн-курси для підвищення кваліфікації педагогічних працівників (продовження)

Курс розрахований на 4 тижні. Кожний модуль складається з відеолекцій та презентацій. Після кожної лекції є тестове запитання для закріплення пройденого матеріалу. Усі запитання, що виникають під час перегляду відеолекцій, можна обговорювати з іншими слухачами курсу та з викладачем на форумі. Наприкінці курсу на Вас чекає фінальний тест.

У курсі розглядаються такі актуальні питання: «Які секрети гармонізації життя освітянина?», «Як реалізувати себе в освітньому середовищі та не потрапити у вир непотрібних справ, апатії, професійного вигорання?», «Як використовувати стреси для особистісного зростання?», «Як забезпечити раціональне використання робочого часу освітянина?», «Як навчати так, аби наша молодь стала успішною та щасливою?» та багато інших цікавих питань.

Щоб отримати сертифікат за результатами курсу «Освітні інструменти критичного мислення», необхідно набрати не менше 61 зі 100 можливих балів. У сертифікаті буде зазначено 60 відпрацьованих годин.

Долучайтесь до громадського проєкту масових відкритих онлайн-курсів – Prometheus.

◆ Харкову – 365 : історія та сучасність

Під такою назвою за підтримки Департаменту науки і освіти ХОДА та голови ради директорів закладів фахової передвищої освіти 26 вересня 2019 року на базі Харківського державного професійно-педагогічного коледжу імені В. І. Вернадського пройшла II міжвузівська науково-практична конференція.

365 років Харкову – можливість укотре звернутись до джерел історії, згадати події та людей, які вплинули на становлення й розвиток мегаполісу.

Мета конференції – посилити інтерес до вивчення історії, архітектурних та історичних пам'яток міста Харкова, увічнити своїх героїв, виховати патріотичні почуття, поважне ставлення до української мови та народної культури, сформувати естетичні смаки студентів, почуття прекрасного, любов до рідного краю й гордість за талановитих митців Харківщини, виховати самодостатню особистість.

Слід зазначити, що захід не залишив нікого байдужим, про що свідчить участь у конференції 40 представників освітніх закладів: 22 особи – очно, 18 осіб – заочно. Представники: 2 заклади вищої освіти, 14 закладів фахової передвищої освіти, 3 заклади професійно-технічної освіти, 2 представники історичного музею.

Наше місто має особистий таємничий код, а його мешканці – унікальну «групу крові». Це регіональний патріотизм та *співпричетність до долі* своєї малої батьківщини, які об'єднують харків'ян, де б вони не знаходились.

Харків – молоде енергійне місто, яке впевнено дивиться в майбутнє. Місто, яке стало мостом між цивілізаціями, культурами, народами.

Харкову – 365! Це унікальна можливість укотре вийти на його вулиці, проспекти й відчутти смак мегаполісу, який так стрімко змінюється. Харків – перше українське SMARTCITY.

Найцікавіші факти про першу столицю України нікого не залишили байдужими й саме час ще раз про них згадати:

1. Усім відомо, що Харків – це перша столиця України. Нею він був проголошений більшовиками Української Радянської Республіки в 1919 році, а Києву це звання передав у 1934-му.

2. Харківський герб переглядали та змінювали шість разів. Перший герб був відображений у 1660-х роках і представляв він собою геральдичний щит. Сьогоднішній варіант герба Харкова діє з 1995 року, на ньому зображено ріг достатку й кадуцей.

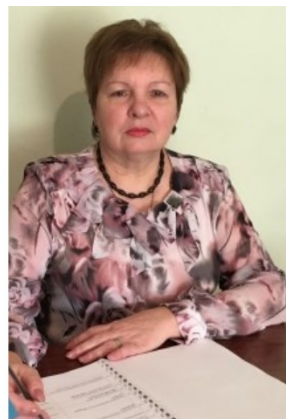
3. У Харкові постійно проживає 1 445 800 осіб. За неофіційними оцінками, населення міста вже перевищило позначку в два мільйони жителів.

4. Харків не вважається найбільшим містом в Україні та сусідніх країнах, але якщо провести невидиму лінію 50-ю паралеллю, то він – найбільший.

Уперше:

- місто Нобелівських лауреатів, які здійснили прорив у науці про імунітет, квантовій фізиці, вигадали ВВП: Ілля Ілліч Мечніков, Лев Давидович Ландау, Саймон Кузнець;

- атом розщепили в першій столиці;

Валентина Лобко-Лобановська,
викладач
голова ц.к соціально-гуманітарних дисциплін

♦ Харкову – 365 : історія та сучасність (продовження)

- найшвидший у світі гоночний автомобіль;
- кожен п'ятий космонавт вихований у Харкові (22);
- знамениті автомати газованої води;
- безкровний аналіз крові;
- наймасовіший танк Т-34;
- фотоапарати «ФЕД»;
- наймасовіший радянський колісний трактор І половини ХХ ст.

Можна перераховувати ще багато іншої цікавої інформації, яку ми почули на конференції. Кожен учасник прагнув якомога детальніше презентувати свій виступ, адже за такий проміжок часу місто стрімко розвивалось.

Харків та харків'яни несуть славу, велич українського прапора по всьому світу. Завдяки перемогам харківських спортсменів синьо-жовтий прапор піднімають в усіх куточках земної кулі. Винаходи наших учених прославляють Україну далеко за її межами. Продукція харківських промисловців є візитною карткою нашої держави. Харківські медики рятують життя людям по всьому світу.

Під українським прапором Харків утверджується як яскраве, перспективне, прогресивне місто – невід'ємна частина молодій й сильній європейській держави.

Майбутнє України залежить від кожного з нас. Навчаючись, працюючи, створюючи, винаходячи, ми робимо маленькі кроки, які складаються у великий шлях розвитку рідного міста Харкова та нашої держави – країни великих перспектив.

Нам дуже пощастило, адже Харків – надзвичайне місто, місто вчених, робітників, художників, поетів, музикантів. І яким він є й буде залежить від кожного нас. Імідж міста створюють його містяни, тобто ми з вами.

Де б не були, ми завжди з радістю повертаємось до рідного міста.

Харкове мій, моя дума і воля, разом з тобою зростає і мужнів.

Зичу тобі незрадливої долі, я ж бо – один з твоїх вірних синів.

Щира синівська любов не зів'яне,

Харків нам силу й натхнення дає.

Горді ми з того, що ми – харків'яни,

Ми ще прослаavimo місто моє.

Сподіваюсь, що матеріали конференції стануть у нагоді не лише її учасникам, але й усім патріотам рідного міста.

♦ Мистецтво творить майбутнє...

Це гасло творчого буття Харківського вищого коледжу мистецтв упродовж 50-річного свого існування. Педагоги та студенти навчального закладу сьогодні приєдналися до значної кількості учасників II міжвузівської науково-практичної конференції, присвяченої рідному місту, «Харків – 365: історія та сучасність».

Історія міста Харкова щорічно доповнюється новими дослідницькими роботами істориків і краєзнавців, а також пошуковими знахідками активістів – звичайних людей, закоханих у своє місто, які бажають повідомити загалу нові факти, здобуті в невичерпних скарбницях Державного архіву Харківської області, книжковому сховищі Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка, та з інших джерел. Вивчаючи історичне минуле нашого регіону, ми робимо значний крок не лише в самоосвіті, а й перш за все у вихованні історичної пам'яті в студентства, долучаючи молоде покоління до великої історії Харківщини.

Ольга Шахман,
завідувач навчально-виробничої практики КЗ
«Харківський вищий коледж мистецтв»

Будівля коледжу мистецтв за віком уже подолала своє перше 100-річчя. Вона – свідок багатьох історичних подій міста. Незважаючи на зміни організацій та установ, що розташовувалися тут у різні періоди, вона завжди

залишалася центром освіти творчої молоді. Сьогодні пошуково-дослідницька група активно вивчає матеріали щодо історичних передумов створення коледжу, а саме – про життєдіяльність фундаторів зведення будівлі та заснування в ній освітнього закладу архітектора Сергія Григоровича Саніна та баронеси Надії Миколаївни Вітте.

Якщо про Саніна С. Г. ми вже маємо достатньо інформації, фотокарток та розповідей нащадків, то інформація про Надію Миколаївну Вітте – цю видатну жінку – збирається по крихтах, бо багато матеріалів про її життя та діяльність утрачено. Але її портрет поступово формується завдяки різним документам, зокрема матеріалам особових справ вихованців її гімназії.

◆ Мистецтво творить майбутнє... (продовження)

Баронеса Вітте Н. М. у 1907 р. заснувала Першу приватну чоловічу прогімназію в Харкові для обдарованих хлопчиків, яка згодом у 1915 р. стала приватною чоловічою гімназією. Ця дивовижна доброзичлива жінка є прикладом яскравої духовної особистості, педагога-професіонала, вимогливого керівника, умілого організатора освітнього процесу та творчого життя навчального закладу.

Усім відомі імена видатних освітян Харківщини – Григорія Сковороди, Христини Алчевської, Семена Макаренка... Ми вважаємо, що довідники про історичний розвиток народної освіти на Слобожанщині на початку XX сторіччя потрібно доповнити внеском баронеси Н. М. Вітте. З цим ім'ям пов'язана історія одного навчального закладу та життя його засновниці, історія будівлі та життя талановитого архітектора, а головне – долі 724 юнаків, які перетнули поріг гімназії й упевнено ввійшли в доросле життя в період I світової війни та соціальної нестабільності в регіоні. Що сталося з цими юнаками? Чи є серед них особистості, якими би пишалася їх «матінка»-директорка? Це – новий напрямок пошукової групи коледжу.

Ми вважаємо, що звернення до історичного матеріалу сприяє розвитку власної ініціативи студентів, націлює їх на творчі здобутки, які в майбутньому можуть увійти до історії коледжу як відображення реальних справ студентської молоді початку XXI століття.

Будівля Харківського державного професійно-педагогічного коледжу імені В. І. Вернадського також має багате історичне минуле. Спорідненість наших коледжів – це першійсть в освітньому просторі Слобожанщини наших історичних попередників. Ви – перша Харківська губернська гімназія (далі перша чоловіча гімназія). Ми – перша приватна чоловіча прогімназія (далі приватна чоловіча гімназія). Обидва наші коледжі залишили в історії розвитку освіти в регіоні на початку минулого сторіччя яскравий відбиток, який відлунням звучить у сьогоднішні. Якщо пошук видатних особистостей серед випускників гімназії баронеси Вітте Н. М. для нас є новим напрямком дослідницької діяльності, то ім'я Володимира Івановича Вернадського вже визначено серед видатних вихованців I чоловічої гімназії й закарбоване на гранітному горельєфі, що прикрашає будівлю вашого коледжу.

Проведення II міжвузівської науково-практичної конференції, присвяченої ювілейній даті Харкова, саме в приміщенні Харківського державного професійно-педагогічного коледжу імені В. І. Вернадського знакове, і співробітництво наших навчальних закладів також не випадкове.

В. І. Вернадський – видатний учений, засновник і перший президент Української академії наук. Його називають ученим-пророком, ідеї якого випередили час. За короткий проміжок навчання в Харкові маленький Володимир зробив свої перші кроки на шляху до вершини свого наукового пошуку – ноо-

сфери, впливу людського розуму на навколишнє середовище. Дослідники його біографії пишуть, що значну кількість своїх наукових знахідок Володимир Іванович винайшов, слухаючи музику Йогана Себастьяна Баха. В. І. Вернадський був освіченим у живописі та поезії, завжди із захопленням ставився до шедеврів мистецтва, мав власну думку щодо їх створення та відкрито висловлював свої критичні зауваження.

Важко відстежити першоджерело зародження глибокої любові науковця до мистецтва. Можна висловити припущення, що це відбулося в дитинстві, коли влітку він насолоджувався сільською природою й чув мелодійні українські пісні; коли няня розповідала йому дивовижні народні казки; коли брат навчав його малювати й складати перші вірші; коли з батьками він відвідував музеї різних європейських країн. У педагогіці вважається, що саме дитячі емоційні відчуття впливають на сприймання реальності та формують естетичне ставлення до довкілля. На думку вже дорослого Володимира Вернадського, «I наука, і мистецтво – це два методи пізнання світу, спілкування людини з космосом. Вони доповнюють один одного, а не виключають». На жаль, у скарбниці наукових праць видатного вченого не знайдеться спеціальних робіт, які б розкривали сутність його ставлення до мистецтва. Але можна впевнено сказати, що він був людиною мистецтва – натхненим та темпераментним.

Конференція закінчилася, багато нової інформації пролунало в актовій залі коледжу, яка вмістила понад 247 учасників з 14-х навчальних закладів фахової передвищої освіти Харківщини. Історія нашої малої батьківщини привертає увагу різних поколінь і залучає нових дослідників. Наступного року ми знову зберемося в цій актовій залі й пошуємо нові історичні факти, нові результати архівних досліджень, нові імена науковців-початківців, побачимо нові фотошедеври, на створення яких надихнув дотик молодих митців до історії та сьогодні Харкова.

Свої щирі слова вдячності та побажання організаторам та учасникам конференції хочу висловити поетичним словом.

Слова – неможливі без літер,
Життя – неможливе без доль.
Музикою дивною вітер
Насичує шелест дібров.

Мелодії, вірші, картини...
Натхненням мистецтво живе...
Природа достатньо й донині
Сюжетів і думок надає.

Ми чуємо музику в барвах,
Насичуєм звуком слова,
А потім малюємо в фарбах,
Буденне життя і свята.

Спроможна не кожна людина
Збагнути свій шлях від творця.
Виховуй за дниною днину
В душі свої велич митця!

♦ Вслід за подією. Конференція для допитливих

Анатолій Біда,
викладач ДЗП (ПТ)О
«Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту»

було що повідати цікавого.

Організатори заходу передбачили різні форми участі присутніх. Спочатку гості разом з господарями відзначали кращі фотороботи вихованців закладів освіти м. Харкова, присвячені цікавим місцям міста. У гостей була нагода ознайомитися й з історією професійно-педагогічного коледжу на фоні історії міста.

Під час пленарного засідання у виступах викладачів різних закладів освіти та їх вихованців озвучено чимало цікавих фактів з історії заселення й розвитку сучасного мегаполісу, ролі його наукових та навчальних закладів, мистецьких об'єктів, підтримки зв'язків із зарубіжними містами. Було цікаво, приміром, послухати про перебування наших земляків у Німеччині, Бразилії, Аргентині або про модернізацію комунікування сучасних містян. Виявляється, за допомогою різноманітних електронних пристроїв, телефонів тут можна придбавати не тільки речі та продукти харчування, а й дізнатися про цікаві споруди, пройтися віртуальним екскурсійним маршрутом та чимало іншого.

У Харкові протягом його історії склалося багато цікавих традицій, того, що вирізняє наше місто з-поміж інших. Скажімо, в Україні знайдеться небагато міст, де з такою повагою ставляться до майстрів слова, як тут: 35 вулиць, провулків, майданів носять імена українських літераторів. Тепер про це повідає й книга, випущена видавництвом «Друкарня Мадрид» якраз напередодні конференції.

Або про те, що місто відзначено всім комплектом нагород Ради Європи, що свідчить про його гостинність, красу й зручність для мешканців. Тож розмова під час конференції була цікавою й корисною як для викладачів, так і для студентів та учнів.

Розходячись, учасники зібрання висловлювали цілком заслужені подяки організаторам конференції на чолі з головою циклової комісії В. А. Лобко-Лобановською, керівництву коледжу – за підтримку добрих справ і пропонували теми для нових зустрічей.

При цьому було б цікаво й логічно завершити велику розмову під час конференції виданням тематичного збірника з тезами виступів учасників. Усе-таки 365-річчя Харкова – подія, яка заслуговує на увагу не тільки під час наукових зібрань, а й у подальшому – як підручник для прищеплювання хлопцям і дівчатам закладів освіти поваги до історії, культури краю, осягнення шляху, який здолали земляки. І це буде потрібно не лише сьогодні, а й завтра, через десятиріччя.

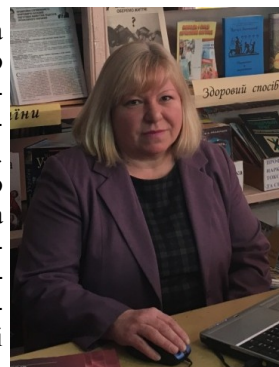
♦ 3 Днем Захисника України!

День захисника України – порівняно молоде державне свято, яке щороку відзначається 14 жовтня. Затверджено воно було у 2014 році, а вихідним днем офіційно стало у 2015-му. На цю ж дату також припадають такі значущі для України свята, як День українського козацтва та Покрова Пресвятої Богородиці.

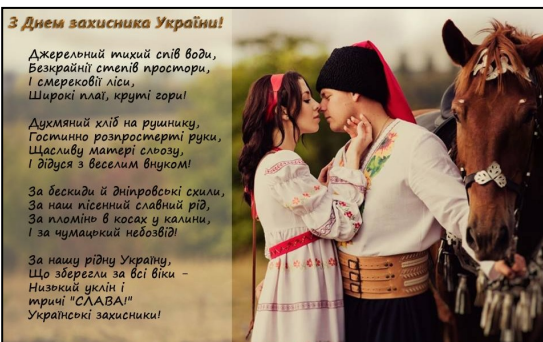
Свято Покрови встановлене на згадку про дивовижну появу Богоматері віруючим. За переказами, відбулося це в 910 році в Константинополі. Столицю тримали в облозі полчища ворогів, готових у будь-який момент увірватися в місто. Жителі візантійської столиці зібралися в храмі й молили Богородицю про порятунок від нападників. Матір Божа з'явилася перед людьми, почала молитися Господу, а потім укрила людей своїм покровом (омофором), захищаючи їх від ворогів видимих і невидимих.

Це свято відзначають православні та греко-католики. Козаки вважали Богоматір своєю заступницею й захисницею від ворога. Її ікона була в кожному курені, а зображення Богоматері було на хоругвах, під якими козаки виступали в походи. Козак – це вільна людина, незалежний озброєний воїн.

Зародилося козацтво на українських землях у XV ст. Від самого початку козаками ставали винятково вільні люди, які вирішили все своє життя присвятити захисту України від ворогів. Запорізька Січ була демократичним незалежним об'єднанням. Головними принципами тут були свобода й рівність – усі мали рівні права та обов'язки. Водночас на Січі дотримувалися жорсткої дисципліни, адже відповідальність була запорукою успіхів козаків під час військових походів.

Олена Федорук,
завідувач бібліотекою

♦ 3 Днем Захисника України!

Козак в українській культурі – звитязний воїн, який служить своїй Батьківщині, боронить віру, гідність та звичаї всього українського народу.

Сьогоднішні воїни Збройних Сил України, Національної гвардії, добровольчих батальйонів – спадкоємці тих, хто боровся кордони й безпеку своєї землі впродовж століть.

14 жовтня – це надзвичайно важлива дата для української державності та кожного з нас. Ця дата ввбирала в себе історичну пам'ять про добу Козаччини в національній історії, духовну спадщину українського козацтва, силу волі, відданість військовій справі, звитязу сучасних захисників територіальної цілісності України, демократичні традиції та віру в краще майбутнє. Для сприяння подальшому зміцненню патріотичного духу в суспільстві та на підтримку ініціативи громадськості у 2014 році встановлено День захисника України.

З нагоди відзначення цих свят у Харківському професійно-педагогічному коледжі імені В. І. Вернадського проведено захід «Слава незламним захисникам».

На свято завітали гості з Національної академії Національної гвардії України. Це заступник начальника логістики підполковник **Шум Віталій Богданович**, курсанти факультету логістики старші солдати **Зацерковний Олексій Андрійович** та **Кушнір Богдан Миколайович**. Вони брали участь в антитерористичній операції, були учасниками бойових дій.

Наші гості розповіли про свою участь у боях за Батьківщину, важкі випробування антитерористичної операції та надію на краще майбутнє України. Дякуємо бійцям за їх подвиги. Велика шана їхнім родинам: матерям, батькам, що виховали їх справжніми патріотами України!

Хвилиною мовчання зі сльозами на очах учасники заходу вшанували пам'ять загиблих у зоні ООС земляків та всіх, хто боровся за свободу України в різні часи її історії.

Далі захід продовжився концертною програмою з номерів, присвячених захисникам України – козакам, оборонцям української землі, та воїнам – учасникам військових дій в зоні ООС.

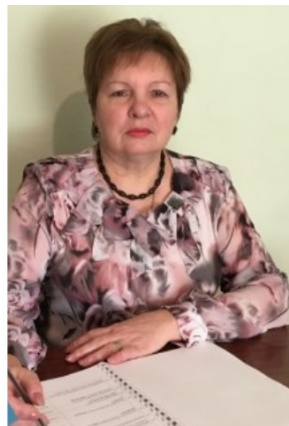
Схиляємо низько голови перед вашою мужністю! Ми впевнені, що завдяки таким героям нас точно чекає перемога!

3 Днем захисника України!

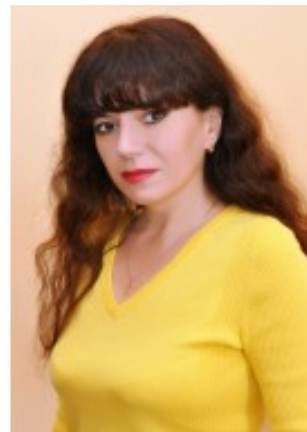

♦ Відомі харків'яни: осмислення подій голодомору

*Микола Полунін, студент,
наукові керівники - викладачі:*

*Валентина
Лобко-Лобановська*

Ірина Богдан

Тема Голодомору 1932–1933 рр. назавжди залишиться болісною та трагічною сторінкою в житті українського народу. Мало знайдеться не тільки в історії України, а й світу таких жакливих трагедій. Вона настільки є близькою для кожного українця, що всі ми сьогодні усвідомлюємо необхідність увічнення пам'яті про багаточисельні жертви кривавої політики радянського уряду.

Голод – це не тільки мученицька смерть і страждання, а й духовна руйнація, знищення здорової моралі, занепад культури. Те пекло, яке було створено в Україні на початку 30-х рр. XX ст., сьогодні дістало назву «геноцид українського народу».

У наш час багато вже написано про події 1932–1933 років. Чимало досліджень поступово прибирають «білі плями». Проте до сих пір залишаються невідомими ще деякі факти. Різняться навіть цифри, що позначають кількість загиблих. Ще зовсім нещодавно йшлося про 7 млн. померлих, зараз говорять про більше, ніж 10 млн. А точної інформації про кількість померлих в Харківській області немає.

У листопаді 1932 року Харків, який на той час був столицею Радянської України, доповідав про свої досягнення: на площі Рози Люксембург побудували ЦУМ, ХТЗ випускав нові трактори тощо. Саме досягненнями таких успіхів виправдовувались способи їх утілення: примусову працю, колективізацію, плани заготівлі хліба.

5 жовтня вийшла постанова Політбюро ЦК КП(б) У «Про необхідність подолання відставання країни у виконанні плану хлібозаготівлі». Жовтневий пленум ЦК КП(б)У зобов'язав партійні організації виграти «боротьбу за хліб» та в 10 разів підвищити виконання річного плану до 15-ї річниці Жовтневої революції. Пленум також рекомендував «безжально подав-

♦ Відомі харків'яни: осмислення подій голодомору (продовження)

ляти всі спроби класового ворога та його агентури, спрямовані на зрив хлібозаготівель».

Харківська область цей план не виконала, за це були застосовані найбільш жорстокі репресії.

7 серпня 1932 року була ухвалена постанова, яка в народі дістала назву «закон про п'ять колосків». Постановою ЦК і РНК СРСР «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації і зміцнення суспільної (соціалістичної) власності» усе колгоспне майно дорівнювалось до державного й за його розкрадання було введено покарання. Були організовані спеціальні групи людей, які здійснювали обшуки населення з метою примусового збирання зерна.

Наступним геноцидним рішенням було запровадження так званих «чорних дошок», на які записувались списки населених пунктів, що опирались виконанню цього закону. Їх було оточено військами, населенню заборонялось виїжджати за межі території, продукти харчування відбирались, торгівля заборонялась.

В Україні розпочався голод. Селяни тікали до Харкова в надії знайти їжу, але й у самому місті ситуація була така сама. Померлих було стільки, що їх припинили ховати. У лютому 1933 року члени ОГПУ повідомляли, що на вулицях Харкова був знайдений 431 труп, у березні – 689, у квітні – 477, у травні – 992, а за перші три дні червня – 196 померлих від голоду. Жителі Харкова та Харківської області їли ворон, кішок, собак, збирали й запарювали кропиву, подекуди їли людей. Дехто здійснював самогубство не в змозі терпіти страждання: вішались, топились у колодязях, узимку йшли в поле, щоб там замерзнути, де була залізна дорога – кидались під потяг.

Голод приводив до того, що люди втрачали людське обличчя. Проте назвати це психічною поразкою нації є не правильним. Це горе, безвихідь, від яких люди божеволіли. Але незважаючи на це, нація вижила, зберегла свою самобутність. Голодомор не зміг зламати українців, знищити їх менталітет, культуру, мову. Ті, хто пережив ці події, чиє дитинство припало на ці жахливі роки, пронесли жахливі спогади про них крізь усе своє життя, але навчилися не підкорятись обставинам, обирати свободу та завжди допомагати людям.

Серед них – Нонна Ауска. Вона народилась у 1922 році в Харкові в родині університетських викладачів. Коли їй виповнилось 10 років, настав 1932-й. На свої очі бачила маленька дівчинка смерть людей від голоду. Майже всі її подружки, з якими вона гралась у селі влітку, померли. Через політичні репресії, яких зазнав її вітчиз, родина Нонни була змушена емігрувати спочатку до Німеччини, а потім до Чехії. Після окупації Чехословаччини військами Варшавського пакту в серпні 1986-го Нонна Ауска на знак протесту переїхала до США.

Проте страшні спогади про дитинство не полишали жінку. Уже в літньому віці, переймаючись тим, щоб світ дізнався про події 1932–1933 рр., Нонна Ауска написала оповідання «Голодоморня». Крізь сприйняття маленької дівчинки Мані авторка оповіла про свої страшні спогади про спустілі місцевості колились мальовничих сіл, спалені хати, смерть та невимовне людське горе. Померла Ауска у 2013 році, похована в Празі.

Дмитро Білоус народився 24 квітня 1920 року в селі Курмани на Сумщині у багатодітній родині. У розпал Голодомору 1933 року Курмани були занесені на «чорну дошку». Від смерті Дмитра

врятував старший брат, який працював у Харківській трудовій колонії Антона Макаренка. Саме туди й потрапив майбутній поет. Перебування в колонії врятувало хлопця від голоду, але видіння пухлих односельців та мертвих на українських шляхах і дорогах залишилось із ним на все життя.

Багато чого перепало на долю Дмитра Білоуса. У складі студбату добровольцем пішов на фронт, у боях під Києвом дістав поранення. Після війни пробував себе як поет-сатирик і зазнав нищівної та необгрунтованої критики. Але не полишав мрії відбутися як письменник, писав для дітей, дорослих. Його творчість стає згодом дуже популярною. Уже в зрілому віці за збірку «Диво калинове» Дмитро Білоус був нагороджений Національною премією імені Тараса Шевченка.

Наступна відома харків'янка – це Євгенія Мірошниченко, усесвітньо відома оперна співачка. Її називали «українським соловейком». Євгенія Мірошниченко народилась 12 червня 1931 року в селі Радянське Вовчанського району Харківської області. Її батьківщина була одним з найбільш постраждалих від Голодомору районів Харківщини, а в її рідному невеликому селі померло більше 230 людей. Родина вижила лише завдяки тому, що батько працював механізатором на місцевій МТС.

У листопаді 1943 року Євгенія вступила до Харківського ремісничого училища. На одному з концертів хору училища на всесоюзному огляді в Кремлі успішний виступ відкрив талановитій дівчині шлях до Київської консерваторії (нині – Національна музична академія України імені П. Чайковського). У 1961 році стажувалася в оперному театрі «Ла Скала» у Мілані. Протягом майже 40 років (1957–1994) Євгенія Мірошниченко – провідна солістка Національної опери України. З 1980 року – викладач (з 1990 – професор) Київської консерваторії.

У концертному репертуарі співачки були численні арії з опер, українські народні пісні та романси українських композиторів. Із сольними концертними програмами та виставами Євгенія Мірошниченко гастролювала на сценах театрів і концертних залів колишнього СРСР, знімалася в музичних фільмах, зокрема «Лючія ді Ламмермур». Про Євгенію Мірошниченко знято кінофільми «Образи» (1978) і «Життя як день» (1992). Співачка створила свою вокальну школу, виховала чудових співаків, які нині виступають у багатьох театрах.

Євгенія Мірошниченко вела активну громадську діяльність, заснувала у 2002 році Міжнародний благодійний фонд свого імені. Останні п'ять років життя присвятила створенню в столиці камерного оперного театру «Мала опера», покликана знайти з маловідомим класичним репер-

♦ Відомі харків'яни: осмислення подій голодомору (продовження)

туаром і сучасними творами, а також дати можливість молодим співакам працювати в Україні. Померла 27 квітня 2009 року в Києві.

Видатне життя цих непересічних особистостей, їх активна громадянська позиція, розуміння свого призначення в житті, на мій погляд, доводить, що події Голодомору 1932 – 1933 років хоч і позначились на їх житті, проте не знищили у них головного – бути Людиною, допомагати іншим.

♦ Правове виховання як головний чинник формування правової культури молоді

Тетяна Громова,
викладач

В умовах національно-культурного відродження України, створення правової держави й демократичного суспільства, інтеграції до європейського та світового співтовариства набуває великого значення проблема правового виховання молодого покоління.

Правове виховання – це допомога молоді у формуванні правосвідомості та правової культури, вихованні почуття людської гідності, розуміння соціальної цінності права. Це найгуманніший спосіб профілактики правопорушень, подолання явищ і наслідків правового нігілізму. У сучасних умовах правове виховання є одним з найважливіших чинників розвитку особистості, становленні громадянського суспільства й демократичної правової держави – держави, де панує закон.

Радикальні зміни в економічній, соціальній і політичній сферах обумовлюють зміни правового мислення та правової поведінки членів суспільства, зумовлюють необхідність підвищення рівня правової культури населення.

Питання подальшого розвитку правосвідомості суспільства, подолання правового нігілізму молоді, задоволення потреб громадян в отриманні знань про право може бути забезпечене насамперед шляхом удосконалення правової освіти молоді.

Одним із засобів вирішення цього питання є щорічне проведення в усіх навчальних закладах Всеукраїнського тижня права, який проходив цього року з 2 до 6 грудня.

На відділенні механізації сільського господарства було заплановано та проведено ряд цікавих заходів. Так, для студентів першого курсу викладач Громова Т. Г. та соціальний педагог Беленченко І. В. провели виховну годину на тему «Особисті права людини та їх правовий захист в Україні». Громова Т. Г. прокоментувала статті Конституції України, які гарантують громадянам право на життя, на особисту недоторканність, на повагу до своєї гідності, на свободу пересування й вільний вибір місця проживання, на правову допомогу та інші. Беленченко І. В. проінформувала студентів про досить поширені злочини в сучасному світі: тримання людей у рабстві, торгівля людьми, викрадення людей тощо. Кожен студент отримав інструктивний матеріал для убезпечення себе в разі перебування за кордоном при отриманні роботи, туристичної чи гостьової поїздки.

Для підняття рівня правової освіти студентів відбулася зустріч з працівником поліції Шинкаренком Ігорем Олеговичем. Він висвітлював питання щодо рівня криміногенної ситуації в Немишлянському районі м. Харкова, інформував про адміністративну та кримінальну відповідальність за вчинення певних правопорушень. Зустріч викликала зацікавленість у студентів, це було видно з великої кількості запитань, що були поставлені до працівника поліції.

У бібліотеці 2-го відділення весь тиждень працювала книжкова виставка «Правовий всеобуч молоді», де була представлена навчальна література з правознавства, нормативні документи та коментарі до них, наукові статті із зазначеної тематики. Студенти мали змогу поповнити свої знання з правових питань.

Проведення таких заходів має дуже важливе значення, адже нашим випускникам, майбутнім майстрам виробничого навчання, у край необхідності мати відповідний рівень правових знань, підвищувати правосвідомість та правову культуру. Це допоможе їм приймати правильні рішення в галузі організації виробництва й праці, в управлінні, повсякденному житті, у роботі з неповнолітніми учнями закладів ПТО. Тому важливість правової підготовки студентів важко переоцінити.

◆ Засідання круглого столу

Юлія Рогач, методист

Іван Галушко,
викладач

17 вересня 2019 року в рамках проведення заходів з нагоди Дня машинобудівника в Харківському центрі професійно-технічної освіти державної служби зайнятості відбулося засідання круглого столу на тему «Новітні підходи до підготовки фахівців на основі модульного та неформального навчання». Участь узяли представники Науково-методичного центру професійно-технічної освіти в Харківській області та педагогічні працівники закладів освіти Харківського регіону, а саме ДНЗ «Харківське вище професійне училище № 6», ДНЗ «Куп'янський регіональний центр професійної освіти» та наш заклад освіти – Харківський державний професійно-педагогічний коледж імені В. І. Вернадського.

Від нашого закладу засідання круглого столу відвідали Смірнова Віталіна Францівна, Галушко Іван Васильович, Оверчук Олександр Дмитрович, Рогач Юлія Миколаївна, Заруцький Іван Васильович, Буков Костянтин Євгенович. Смірнова Віталіна Францівна виступила з доповіддю на тему «Досвід застосування модульної системи навчання» і розповіла учасникам круглого столу про використання модульної системи навчання в нашому коледжі. Віталіна Францівна із задоволенням відповіла на запитання майстрів ХЦ ПТО ДСЗ з приводу виробничої та педагогічної практики в межах наших закладів освіти.

Учасники засідання дійшли до висновку, що пріоритети роботодавців схильяться до випускника професійно-технічного навчального закладу, який уже з перших днів роботи за фахом здатний компетентно, ефективно й відповідально виконувати складні виробничі завдання та готовий до постійного професійного зростання.

Саме в основі підготовки кваліфікованих робітників на засадах модульно-компетентної концепції є інтегрований підхід до модульної побудови змісту професійної освіти, зорієнтований на результати навчання – набуття особою необхідних компетентностей для виконання трудової діяльності.

Для учасників засідання круглого столу була проведена екскурсія «Технічні можливості обладнання майстерень», майстер-клас з обробки деталі на верстатах із програмним забезпеченням за професією «Оператор верстатів з програмним керуванням» та майстер-клас з обробки металевої деталі на універсальному токарному верстаті за професією «Токар». Була також екскурсія до готельних номерів, де навчаються фахівці готельної справи. Нашим педагогам сподобалось оформлення двота тримісних номерів, інтер'єру вітальні та кімнат для відпочинку. Нашим студентам буде цікаво ознайомитися з напрацюваннями педагогічного колективу ХЦ ПТО Державної служби зайнятості.

Хочеться зазначити, що майстерні Харківського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості обладнані відповідно до вимог сучасності, на базі створені всі умови для вибору професії та професійного визначення. Ми всі були здивовані сучасним підходом до підготовки робітничих кадрів та можливостям ХЦ ПТО ДСЗ.

Виходячи з потреб щодо підготовки наших студентів, майбутніх майстрів виробничого навчання, а саме проходження педагогічної практики та відвідування уроків виробничого навчання в рамках вивчення дисципліни «Організація і методика професійного навчання», ХЦ ПТО ДЗ радо запропонував нам проводити такі заходи на базі їх майстерень із залученням майстрів виробничого навчання центру.

Ми щиро подякували заступнику директора з навчально-виробничої роботи Мостіпан Тамарі Василівні, заступнику директора з навчально-методичної роботи Ярош Любові Петрівні, старшому майстру Цевменку Володимирі Михайловичу та майстрам виробничого навчання.

Хочеться зазначити, що всі заходи, проведені на базі Харківського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості, пройшли в атмосфері дружньої співпраці.

◆ Плідна співпраця коледжу з ХЦПТО ДСЗУ

Олена Галаніна,
керівник підрозділу
сприяння
працевлаштуванню
випускників навчального
закладу

Віталіна Смірнова,
викладач

У вересні 2019 року співробітники нашого коледжу брали участь у засіданні круглого столу

«Новітні підходи до підготовки фахівців на основі модульного та неформального навчання». У процесі спілкування було обговорено можливість відвідування центру нашими студентами з метою ознайомлення з сучасними методами підготовки кваліфікованих робітників.

Центр здійснює підготовку кваліфікованих робітників за 7-ма профілями за 27-ма ліцензованими професіями, має відповідну сучасну матеріально-технічну базу. До викладання залучені висококваліфіковані викладачі та майстри виробничого навчання.

Адміністрація центру радо відгукнулася на нашу пропозицію й підготувала для студентів змістовну програму відвідування.

12 листопада 2019 року 50 студентів коледжу разом з директором Курбатовим О. П. та викладачами Смірною В. Ф., Галаніною О. М., Петренко О. М. відвідали центр ПТО в Дергачах. Нас радо зустріли працівники центру. Була проведена ознайомлювальна бесіда про центр ПТО, а потім студентів поділили на групи за профілями підготовки й провели цікаву інформаційну екскурсію. Студенти

мали можливість відвідати навчальні аудиторії та майстерні, які мають провідну матеріально-технічну базу, ознайомились з навчальними програмами, сучасними інноваційними технологіями виробничого навчання.

Після екскурсії студентів запросили на відкриті бінарні уроки з професій «Швачка» та «Лицьовальник-плиточник».

Студенти мали можливість не тільки ознайомитись зі структурою уроку, методикою викладання та співпрацею викладача й майстра виробничого навчання, але й застосували свої практичні вміння в роботі з новітніми інструментами та обладнанням.

Після бінарних уроків було влаштовано невелику перерву у вигляді брейк-кави. Також у програмі відвідування центру було заплановано та проведено для наших студентів семінар-практикум за темою «Практичні прийоми і принципи організації та проведення процесу виробничого навчання як головного елементу навчального процесу при підготовці кваліфікованих робітників».

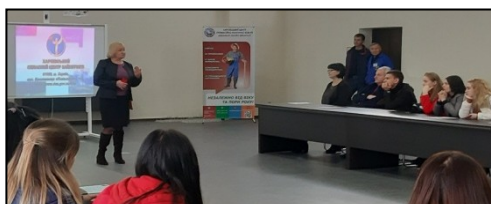
Мета заходу: створити умови мотивованого практичного застосування знань, умінь, навичок; дати студентам можливість побачити результати своєї праці й отримати від неї радість і задоволення; удосконалити комунікативно-пізнавальні вміння, спрямовані на систематизацію й поглиблення знань, обмін цими знаннями в умовах співробітництва.

Семінар-практикум був плідним для студентів, адже практичний досвід – це одна з головних умов формування майбутніх майстрів виробничого навчання й підготовки їх до педагогічної діяльності.

Студентів поділили на п'ять команд. Кожна команда обрала собі назву та отримала індивідуальне практичне завдання щодо визначення складових елементів професійної етики педагогічного працівника.

У процесі цього семінару були застосовані елементи воркшопу. Воркшоп – це навчальний захід, учасники якого отримують знання через високу інтенсивність групової взаємодії, активність й самостійність учасників, актуальний досвід та особисте переживання. Також у процесі цього семінару студенти ознайомились з новим терміном «рефлексія», який активно застосовується сьогодні в процесі підбиття підсумків на уроках.

Застосовуючи рефлексію відносно до нашої екскурсії, хочемо процитувати фрагменти відгуків студентів щодо

проведених заходів.

Клементовська Анна, гр. Б-28: «Я думаю, что такие экскурсии очень важны для студентов, потому что каждый студент, посетив их, имел возможность закрепить свои знания и открыть для себя что-то новое».

Недельчева О., гр. Б-18: «Ми відвідали відкритий бінарний урок. Він був дуже повчальним для мене. Після цього уроку я зрозуміла, що професія майстра виробничого навчання – це велика відповідальність, майстер повинен на уроці не тільки пояснити, навчити, а головне – зацікавити своїх учнів».

Бондар Іван, гр. Б- 28: «Було проведено практичне заняття з викладачем вищої категорії, яке залишило купу вражень щодо форм проведення занять».

Ракша Костянтин, гр. Б-18: «Відвідування центру було дуже цікавим та пізнавальним. Після закінчення заходів ми, на жаль, покинули центр ПТО, мені там дуже сподобалось, я отримав велике враження від поїздки».

◆ День відкритих дверей

Валентина Полякова,
культурний організатор

21 листопада 2019 року в нашому коледжі пройшов, як завжди, День відкритих дверей. Уже з перших хвилин було зрозуміло, що цей день пройде на мажорних нотах! І на те були причини. Наших гостей зустрічали студенти коледжу в парадній формі та в гарному настрої. Такого ажіотажу стіни коледжу вже не бачили останні два роки! Гості – це учні професійно-технічних закладів освіти, які планують у подальшому навчатись у нашому коледжі.

Але я хочу розказати про концерт, який наші студенти підготували для гостей нашого коледжу. Концерт пройшов на підйомі та дуже несподівано! В актовій залі був просто аншлаг! Не вистачало місць для гостей. З гарною промовою виступив Олександр Петрович Курбатов, наш директор, Людмила Яківна Тремль – завідувачка будівельним відділенням – з презентацією. Група викладачів зробила дуже цікавий новий креативний фільм про коледж. Наші студенти показали кращі свої концертні номери, які ми відібрали з конкурсу «Візитна картка». Як завжди, виступали зірки нашого коледжу Катерина Полежака та Євген Мамочка. Гості дуже тепло зустрічали наших артистів! По суті, на цьому концерті ми відкрили нові зірки нашої коледжанської естради. Едгар Абуладзе (наш майбутній випускник) та Марія Бердар – група М-19 (студентка першого курсу) танцювали грузинський танок «Лезгінка». І тут відбулося те, що називається об'єднання студентів нашого коледжу та гостей, які, ми сподіваємося, будуть навчатися в нашому коледжі! Неочікувано із зали вибіг хлопець – гість нашого коледжу, він просто злетів, як птах, на сцену й почав танцювати з нашими артистами запальну «Лезгінку»! Зала просто вибухнула оваціями! Це було неймовірно!

На такій позитивній ноті ми закінчили наш День відкритих дверей, який справді став відкритим для всіх бажаючих. Але в цей день ми відкрили не тільки двері нашого коледжу, а й серця наших студентів!

◆ Поетична сторінка

(Малодосліджений вірш Т. Г. Шевченка,
перша половина 1849 р.)

Хіба самому написати
Таке послання до себе
Та все дочиста розказати,
Усе, що треба, що й не треба.
А то не діждешся його,
Того писання святого,
Святої правди ні од кого,
Та й ждати не маю од кого,
Бо вже б, здавалося, пора:
Либонь, уже десяте літо,
Як людям дав я «Кобзаря»,
А їм неначе рот зашито,
Ніхто й не гавкне, не лайне,
Неначе й не було мене.
Не похвали собі, громадо!
Без неї, може, обійдусь,
А ради жду собі, поради!
Та, мабуть, в яму перейду
Із москалів, а не діждусь!
Мені, було, аж серце мліло,
Мій Боже милий! як хотілось,
Щоб хто-небудь мені сказав
Хоч слово мудре; щоб я знав,
Для кого я пишу? для чого?
За що я Україну люблю?
Чи варт вона огня святого?..
Бо хоч зостаріюсь з того,
А ще не знаю, що роблю.
Пишу собі, щоб не міняти
Часа святого так на так,

Та іноді старий козак
Верзеться грішному, усатий,
З своєю волею мені
На чорнім вороні-коні!
А більш нічого я не знаю,
Хоч я за це і пропадаю
Тепер в далекій стороні.
Чи доля так оце зробила?
Чи мати богу не молилась,
Як понесла мене? Що я —
Неначе люта змія
Розтоптана в степу здихає,
Захода сонця дожидає.
Отак-то я тепер терплю
Та смерть із степу виглядаю,
А за що, сій-богу, не знаю!
А все-таки її люблю,
Мою Україну широку,
Хоч я по їй і самотній
(Бо, бачте, пари не найшов)
Аж до погібелі дійшов.
Нічого, друже, не журися!
В дулевину себе закуй,
Гарненько Богу помолися,
А на громаду хоч наплюй!
Вона — капуста головата.
А втім, як знаєш, пане-брате,
Не дурень, сам собі міркуй.

◆ 1 грудня - Всесвітній день боротьби зі СНІДом

Ірина Беленченко,
соціальний педагог

вих випадків зараження, того ж року 770000 людей померли від хвороб, які пов'язані з ВІЛ.

До списку основних країн з найбільшою кількістю ВІЛ-інфікованих громадян увійшли Індія, ПАР, Ефіопія, Нігерія, Мозамбік, Кенія, Зімбабве, Росія та Китай. Побачивши список цих країн, ми можемо зробити висновок, що ВІЛ – це хвороба не тільки медичного характеру, а й соціального, тому що найбільша кількість хворих припадає на держави з тавром «країни, що розвиваються», тобто країни з низьким рівнем економічного розвитку.

Чому так відбувається? Це пов'язано з низьким рівнем освіченості громадян та доступом до медичного лікування. Але найголовніша проблема – це недостатня поінформованість, тобто в цих країнах низький рівень освіти. Наведемо приклад: етнічне населення Нігерії складає 200 мільйонів людей, з них 87 мільйонів живуть за межею бідності та не можуть дозволити собі навчати своїх дітей у школі, тож 10 мільйонів дітей не мають навіть шкільної освіти, а це означає, що ці діти не отримують достатньої інформації з даної теми.

Україна сьогодні посідає одне з перших місць серед країн європейського регіону за кількістю ВІЛ-позитивних осіб. За даними центру громадського здоров'я МОЗ України в нашій країні проживає 244 000 ВІЛ-позитивних людей, тобто кожен сотий громадянин віком від 15 до 49 років інфікований на ВІЛ.

У 1988 році Всесвітня організація охорони здоров'я за підтримки Генеральної Асамблеї ООН проголосила 1 грудня Всесвітнім днем боротьби зі СНІДом. Головною метою цього дня є привернення уваги громадськості, а саме молоді, до проблеми ВІЛ/СНІДу та нагадати суспільству, що ВІЛ/СНІД і надалі залишається однією з найбільш глобальних проблем людства.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, станом на 2018 рік у світі нараховується 37,9 мільйонів людей, які мають синдром ВІЛ, з них - 1,7 мільйонів зафіксованих нових випадків зараження, того ж року 770000 людей померли від хвороб, які пов'язані з ВІЛ.

До списку основних країн з найбільшою кількістю ВІЛ-інфікованих громадян увійшли Індія, ПАР, Ефіопія, Нігерія, Мозамбік, Кенія, Зімбабве, Росія та Китай. Побачивши список цих країн, ми можемо зробити висновок, що ВІЛ – це хвороба не тільки медичного характеру, а й соціального, тому що найбільша кількість хворих припадає на держави з тавром «країни, що розвиваються», тобто країни з низьким рівнем економічного розвитку.

Чому так відбувається? Це пов'язано з низьким рівнем освіченості громадян та доступом до медичного лікування. Але найголовніша проблема – це недостатня поінформованість, тобто в цих країнах низький рівень освіти. Наведемо приклад: етнічне населення Нігерії складає 200 мільйонів людей, з них 87 мільйонів живуть за межею бідності та не можуть дозволити собі навчати своїх дітей у школі, тож 10 мільйонів дітей не мають навіть шкільної освіти, а це означає, що ці діти не отримують достатньої інформації з даної теми.

Україна сьогодні посідає одне з перших місць серед країн європейського регіону за кількістю ВІЛ-позитивних осіб. За даними центру громадського здоров'я МОЗ України в нашій країні проживає 244 000 ВІЛ-позитивних людей, тобто кожен сотий громадянин віком від 15 до 49 років інфікований на ВІЛ.

Протягом 2018 року в Україні щодня реєстрували 50 випадків захворювань на ВІЛ, 24 – захворювань на СНІД та 9 випадків смерті від хвороб, які пов'язані з ВІЛ/СНІД. СНІД розшифровується як синдром набутого імунodefіциту людини, тобто, якщо людина хворіє на СНІД, її організм не може протистояти іншим вірусним та інфекційним захворюванням, і людина вмирає. У більшості випадків такі люди вмирають від туберкульозу.

Тож, оперуючи цими даними, ми можемо побачити, що медицина й надалі не може побороти це захворювання, попри те, що має високий рівень розвитку. Тож можна зробити висновок, що необхідно й надалі привертати увагу людей до цієї проблеми за допомогою просвітницьких заходів.

Отже, наш заклад освіти також не стоїть осторонь цієї проблеми: з нагоди відзначення Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом у коледжі проведено просвітницькі заходи на тему «Що ти знаєш про ВІЛ/СНІД? Захворю-

вання, які передаються статевим шляхом». Гостем заходу була Глинська Катерина Сергіївна, соціальний працівник та консультант КНП ХОР «Обласний клінічний центр профілактики й боротьби зі СНІДом». Також була проведена акція «Червона стрічка – стрічка толерантності».

Головною метою заходів було звернути увагу студентів до проблеми СНІДу та мотивувати їх пройти тестування на ВІЛ/СНІД, дотримуватись безпечної поведінки, відвідувати спеціалізованих лікарів, аби вчасно виявити інфекцію та дістати в разі необхідності лікування, проінформувати молодь про наявність та доступність антиретровірусної терапії для лікування людей, що живуть з ВІЛ/СНІДом, а також сформувати толерантне ставлення до людей, які живуть з цим діагнозом.

♦ Дещо про риболовлю

♦ **Шановні колеги!** Запрошуємо вас зануритись у світ цікавих людей, почути їх думки, громадянську позицію. Такою людиною, на наш погляд, стала **Наталія Харченко**, яка є редактором журналу «Методист». Продовжуємо знайомити вас з її невеличкими нарисами. Читаймо, аналізуймо, замислюймося, прикладаймо до себе і формуймо своє педагогічне кредо!

Наталія Харченко,
редактор журналу
«Методист»

Давні китайці казали: «Дайте людині рибу, і вона отримає їжу на день, навчить її ловити рибу, і вона отримає їжу на все життя». Тобто навчити людину на все життя важливіше, ніж один раз зробити щось за неї. Утім, як зазначає Фред Стерлінг, філософ і духовний практик, трактувати цю фразу можна й по-іншому.

Одного разу на риболовлі мудрець упіймав велику рибу.

Це побачив молодий чоловік, що проходив повз із дружиною та дітьми. Він підійшов до мудреця та попросив віддати рибу, пояснивши, що його сім'я голодна.

Мудрець із радістю запропонував навчити чоловіка, як зловити свою рибу, але того не цікавило навчання майстерності. Він просто хотів отримати трохи їжі. Поки мудрець роздумував, як вчинити, на гілку дерева сіла пташка й на подив усіх присутніх заговорила: «Старий мудрецю, дозволь мені звернутися до тебе? По-перше, витягни зі своєї кишені точило, яке ти завжди носиш із собою. Поки ми говоримо, починай заточувати гачок, який ти прив'язав до своєї вудки. Заточи гачок, як ніхто інший у цьому світі. Потім закинь його у воду». Мудрець в подиві витяг точило, почав довго та старанно гострити гачок. Урешті, закінчивши його, він витягнув величезну рибину. Не чекаючи, доки мудрець почне радіти результатам, пташка заговорила знову.

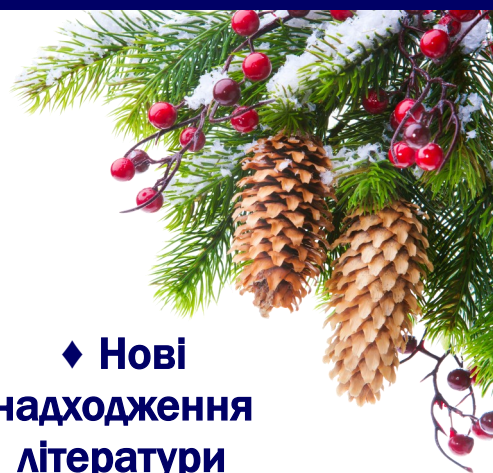
«Якщо ти подивишся на берег, то знайдеш довшу гілку для вудки. Так ти зможеш закидати його в глибші частини річки».

Мудрець розпочав роботу над вудилищем, і зусилля знову були винагороджені - він витягнув з води ще більшу рибину. А потім ще й ще. Він думав, що вже досяг найкращих можливих результатів, але тут пташка дала мудрецю ще одну пораду - тренувати зап'ясток. Згинаючи його сильніше під час закидання вудки, він зміг би закинути гачок ще далі.

Мудрець важко тренувався до заходу сонця, але коли знову став до риболовлі, купа виловленої риби стала такою великою, що мудрець відклав убик рибу для їжі на цей день, а решту відпустив назад у воду. Потім він згадав про молодого чоловіка, який просив у нього рибу. Він побачив його неподалік на березі, звичайно ж, подумавши, що той знову проситиме в нього рибу. На подив мудреця молодому чоловікові було не до прохань: він енергійно заточував свій гачок.

Ця історія нагадує кожному з нас, як важливо бути не тільки вчителем, а й учнем. Сконцентруйтеся на заточуванні свого «гачка». Загостріть його настільки професійно, щоб ті, кому необхідні ваші майстерність і знання, прийшли на ваше світло та надихнулися вашим прикладом для власних звершень.

(Матеріал поданий з журналу «Методист» № 2 (74) лютий 2018)

♦ Нові надходження літератури

1. Журнал «Методист», №9, (93) вересень 2019

Як вибудувати партнерську взаємодію з батьками (с.40)

Духовність, гуманність, емпатійність. Психолого-методичний аспект.

Практикум для педагогів і психологів. (с.58)

2. Журнал «Методист», №10, (94) жовтень 2019

Популярно про сучасні акценти національно-патріотичного виховання дітей і молоді (с.20)

Як поєднати змістовне й цікаве в національно-патріотичному вихованні (с.28)

Патріотизм в українській сім'ї (с.38)

3. Журнал «Методист», №11, (95) листопад 2019

5 цілей МОН України (с.4)

Критичне мислення – рушій освітнього процесу (с.18)

Булінг, бюрократія та емоційне вигорання.

Що турбує вчителів? (с.48)

Організація проектної діяльності в учнівському самоврядуванні (с.52)

4. Науково-методичний журнал «Педагогічна майстерня» № 10 (106) жовтень 2019 р.

Що таке EdCamp: зміни у 4-х площинах (с.2)

5. Науково-методичний журнал «Педагогічна майстерня» № 12 (108) грудень 2019 р.

Інноваційні технології розвитку професійних компетентностей педагога (с.10)

Проспект Московський, 24,
м. Харків, 61001,
тел./факс (057) 732-63-95; тел. (057) 732-59-25,
e-mail: hipt2015@ukr.net,
web: [http:// www.hipt.com.ua](http://www.hipt.com.ua),
код ЄДРПОУ 02501137

Видавник:
Методичний кабінет